

Nr 382

Av herr Lundkvist m. fl., om statsbidrag till Katrineholms enskilda läroverk.

(Lika lydande med motion nr 335 i Första kammaren)

Även efter grundskolans genomförande kommer under en längre övergångsperiod många ungdomar som enbart erhållit undervisning i den gamla folkskolan och med ett vid mera mogen ålder vaknande studieintresse att söka skaffa sig en utbildning som medger möjlighet till inträde vid vissa skolor eller övergång till vissa yrken för vilka realexamen eller genomgången nioårig grundskola kräves.

Katrineholms enskilda läroverk har hitintills kunnat bereda många ungdomar en sådan möjlighet. Ifrågavarande skola har alltid mottagit elever från hela riket, ungdom, som vid något högre ålder — elevernas medelålder under de senare åren 20 år — sökt sig dit för att på kort tid bereda sig för realexamen. Genom förtroendefullt samarbete mellan målmedvetna och studievilliga elever och intresserade och energiska lärare har tiden för förberedelse till realexamen i allmänhet kommit att bli tre terminer efter folkskola. Beträffande undervisningen har från kungl. skolöverstyrelsen vitsordats dels att skolan väl fyller sin uppgift, dels att den med säkerhet fyller i sin mån det behov av undervisning och utbildning som föreligger för ungdom som av en eller annan anledning är förhindrad att skaffa sig sådan på vanlig väg.

Huvudman för skolan i dess nuvarande organisation är sedan den 1 juli 1953 en stiftelse benämnd Stiftelsen Katrineholms enskilda läroverk. Skolan har därmed blivit ställd utanför alla privata ekonomiska intressen. Behovet av kontroll från det allmännas sida tillgodoses dels genom att stiftelsen jämlikt 1929 års »Lag om tillsyn över stiftelser» står under tillsyn av länsstyrelsen i Södermanlands län, dels genom att stadsfullmäktige i Katrineholm utser såväl majoriteten av styrelseledamöterna som även revisorer samt beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen. Stiftelsens styrelse består av sju ledamöter, av vilka fyra utses av stadsfullmäktige och två av skolans lärarkollegium; rektor är självskriven ledamot av styrelsen.

Ehuru Katrineholms enskilda läroverk alltjämt är en utpräglad riksskola i den meningen att av de över hundra eleverna endast 14 % kommer från Södermanlands län — för Katrineholms stad är motsvarande siffror 4 % — och alltså omkring 85 % från övriga delar av landet, har skolan sedan höstterminen 1948 åtnjutit bidrag från Katrineholms stad, f. n. uppgående

till 35 000 kr. per år. Indirekt understöder staden skolans verksamhet bl. a. genom att för de lokaler som skolan förhyr betinga sig en relativt låg hyra. Stiftelsens kassaförvaltning och bokföring omhänderhaves av Katrineholms stads drätselkontor. Härför utgår ingen ersättning till staden. Sedan år 1957 åtnjuter skolan landstingsbidrag, f. n. uppgående till 15 000 kr. per år. I övrigt täckes skolans utgifter genom elevavgifter, f. n. utgående med 500 kr. i första och andra klass samt 550 kr. i tredje klass. Varje klass omfattar en termin. Katrineholms stad och Södermanlands läns landsting har sålunda genom anslag täckt de på driften av skolan uppkomna betydande rörelseförlusterna, under de senaste fem åren uppgående till sammanlagt 152 657 kr. Att enbart staden och landstinget även framdeles skall så göra torde med hänsyn till skolans karaktär av riksskola icke vara skäligt.

Det finns anledning antaga att samma behov beträffande utbildning som f. n. skapar underlag för det stora antalet ansökningar till skolans undervisning — under de senaste tre terminerna 317 sökande, varav 118 kunnat beredas plats — kommer att kvarstå under en lång övergångsperiod efter grundskolans genomförande. Att lägga ned skolan nu, som understundom mot bakgrunden av de ekonomiska bekymren varit på tal, skulle vara att förmäna ungdom som av olika skäl saknar nödvändig grundutbildning möjligheten att skaffa sig sådan på sätt många hundra elever under årens lopp med gott resultat kunnat göra i denna skolform.

Därtill kommer att även efter grundskolans definitiva genomförande möjligheter till kompletteringsundervisning av olika slag i mera riksbetonnade skolor säkerligen måste föreligga. Stiftelsens styrelse har också till ecklesiastikdepartementet skriftligen meddelat att därest stiftelsen kommer i åtnjutande av statsbidrag för sin skola, som redan nu meddelar undervisning till vuxen ungdom, den efter råd och anvisningar från skolöverstyrelsen eller annorledes är beredd att ändra skolans målsättning och omdana dess undervisningsplaner så att den på mest lämpliga sätt i framtiden kommer att såsom ett kompletteringsläroverk för vuxna anknyta till grundskolan.

Skolan har lokaler och lärare, och eleverna har goda inackorderingsmöjligheter i staden. Skolan har tradition som riksskola. Vi delar skolöverstyrelsens uppfattning att skolan även framdeles kommer att ha en uppgift att fylla i undervisningens tjänst och föreslår i likhet med skolöverstyrelsen,

att riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln måtte besluta att bevilja Stiftelsen Katrineholms enskilda läroverk ett statsbidrag till lärarlöner på 15 000 kr. för budgetåret 1963/64.

Stockholm den 25 januari 1963

Svante Lundkvist

Ragnar Ekström

Rosa Andersson

Emil Elmwall

Harry Berg

Carl Eric Hedin
